

Nr 486

Av herr Nilsson i Tvärålund m. fl., om rätt för kommun att i systerlämningssyfte lämna ekonomiskt stöd åt jordbrukare.

(Lika lydande med motion nr 412 i Första kammaren)

Stockholm den 28 januari 1969

Jan-Ivan Nilsson (cp) Torsten Stridsman (cp) Bertil Jonasson (cp)
i Tvärålund

Nr 487

Av herrar Sjönell och Sundman, angående den kommunala självstyrelsens medborgerliga förankring.

De enskilda människornas möjligheter att öva ett reellt inflytande på de beslut som fattas i samhället är ett problem som alltmer skjutits i förgrunden genom utvecklingen. Den tilltagande centraliseringen och byråkratiseringen av samhället har hos många människor lett till en känsla, att de inte kan på ett meningsfullt sätt komma till tals och påverka besluten. Det är en angelägenhet av yttersta vikt att söka motverka en sådan utveckling.

En naturlig strävan är mot denna bakgrund att söka åstadkomma en decentralisering av makten i samhället. Ett viktigt led häri är att utbygga och stärka den kommunala självstyrelsen både på det regionala och på det primärkommunala planet.

Utvecklingen har emellertid drivit fram två stora kommunindelningsreformer, som drastiskt minskar antalet kommuner. Det har många gånger påtalats att detta medför risker för den kommunala självstyrelsens medborgerliga förankring. Några konkreta åtgärder har emellertid knappast vidtagits från statsmakternas sida för att möta dessa risker. Kommunalrättskommittén behandlade problematiken i ett betänkande 1965 utan att framlägga några egentliga reformförslag.

Det är nödvändigt att utan vidare uppskov gripa sig an med dessa problem. Det är påkallat av hänsyn både till kommunerna och till de enskilda

medborgarna. För kommunernas del dramatiseras problemen genom den gemensamma valdagens införande. Att de enskilda människornas anspråk på att kunna känna sig delaktiga i samhällets planering och styrning blir alltmer beaktansvärda är otvivelaktigt.

Vissa möjligheter att vinna det angivna syftet antyddes av kommunalrättskommittén i dess nyssnämnda betänkande. Bl. a. pekades på att särskilda stadsdels- och kommunalråd kan inrättas. Frågan utreddes i Stockholm för en del år sedan utan positivt resultat. Otvivelaktigt är vissa problem förenade med konstruktionen av sådana råd, om de å ena sidan skall fylla en meningsfull funktion men å andra sidan inte verka splittrande inom kommunerna. Rent allmänt kan det dock sägas, att man inte bör underskatta den betydelse sådana organ skulle kunna ha som fora för opinionsbildning och medinflytande, även om delegation av förvaltningsuppgifter inte kan ske i större utsträckning. Möjligheten är i vart fall värd att prövas allvarligt och i positiv anda liksom andra uppslag för att bredda basen för den kommunala självstyrelsen som framförts bl. a. i det nämnda betänkandet.

På anförda skäl föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att förnyad utredning verkställs skyndsamt om åtgärder för att stärka den kommunala självstyrelsens lokala och medborgerliga förankring.

Stockholm den 28 januari 1969

Bengt Sjönell (cp)

Per Olof Sundman (cp)